

KIMON MOERBEEK: 'NEEM ALTIJD JE EIGEN IDEEËN MEE'

Binnen de advieswereld is Kimon Moerbeek een sociaal ondernemer in hart en nieren. Zijn streven is een inclusieve en duurzame wereld. Hier werkt hij hard aan bij Kennisland, een maatschappelijke denktank en adviesbureau dat innovatieprocessen stimuleert op het gebied van onderwijs, zorg en stedelijke ontwikkelingen. Daarnaast is hij lid van de Wetenschappelijke Raad van de Ooa.

Als co-directeur van Kennisland vindt Kimon het belangrijk om écht iets bij te dragen aan de maatschappij. 'Het lijkt me evident dat je in deze tijd, met alle milieu- en sociale vraagstukken, niet meer kunt zeggen dat het bedrijfsleven alleen maar om winst maken en efficiency draait. We weten allemaal dat grote delen van het bedrijfsleven – maatschappelijk gezien – heel veel schade aanrichten. We moeten waarde creëren in plaats van schade veroorzaken of toebrengen.' Sociaal ondernemen moet, volgens Kimon, dan ook een leidraad of standaard worden binnen het bedrijfsleven. 'Ik denk dat er al veel gebeurt in die richting, maar dat kan natuurlijk nog veel beter. Hoe? Dat heeft met heel veel dingen te maken. Het reguliere bedrijfsleven heeft een enorm sterke positie, ook qua lobby, en daarin zou een logische plek voor sociaal ondernemers moeten komen.'

Systemen

Kennisland houdt zich bezig met verschillende vraagstukken in de maatschappij. Dat zijn vragen als: Hoe kun je zorgen dat het onderwijs op een goede manier functioneert in deze tijd? Hoe zorg je dat het zorgsysteem

bijdraagt aan de kwaliteit van leven voor mensen? Kimon licht toe: 'Systemen die we geërfd hebben uit de afgelopen eeuwen werken ons nu tegen. Een van de problemen in onze samenleving is dat er te veel in hokjes wordt gedacht. Consequenties daarvan vind je overal terug. Scholen kunnen bijvoorbeeld nogal naar binnen gekeerd zijn en veel nadruk leggen op gestandaardiseerde lesmethodes, in plaats van leren van de snel veranderende wereld om hen heen. Onze ouderenzorg is bijna fabrieksmatig georganiseerd in verpleeghuizen, in plaats van dat ouder worden op een waardevolle manier begeleid wordt middenin het sociale leven van de wijk.'

Hokjes doorbreken

Kimon vervolgt: 'Waarom zouden de school en het verpleeghuis niet samen aan nieuwe oplossingen kunnen werken? Zo'n advies hebben wij bijvoorbeeld net uitgewerkt voor een bekende zorgverlener, op basis van actie-onderzoek in de wijk. In het doorbreken van het hokjesdenken, met het oog op een specifieke maatschappelijke uitdaging, zit volgens ons veel potentiële meerwaarde. Daarom focussen wij bewust op verschil-



lende maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelen we aanpakken die de hokjes doorbreken.' Kennisland bedenkt nieuwe concepten en strategieën en signaleert problemen. 'Wij observeren een bepaald maatschappelijk vraagstuk en op het moment dat de *mainstream* het erkent en het moment van oogsten is aangebroken, is onze rol een beetje uitgespeeld. Dan wordt het weer opgepakt door andere partijen.'

Eigen opvattingen

'Ik ben hier nooit aan begonnen met het idee dat ik adviseur wilde worden. Ik had alleen ideeën hoe de

samenleving beter ingericht kon worden.' Gaandeweg kwam hij erachter dat het een het ander niet hoeft uit te sluiten. 'Dat vind ik zo mooi aan Kennisland: het is een plek waar iedereen met een maatschappelijk doel aan het werk is en tegelijkertijd heel professioneel, ondernemend en bedrijfsmatig bezig is. Dat is een interessante combinatie.'

Hij merkt op: 'Ik hoop dat mensen hun opvattingen – over waar het heen moet met de wereld – kunnen meenemen in hun vak of bedrijf. Ik denk dat je dit niet hoeft weg te stoppen en dat het zowel op persoonlijk niveau, organisatieniveau als maatschappelijk niveau van toegevoegde waarde zou zijn als mensen daarnaar zouden luisteren.'

Initiatieven ontwikkelen

Als Kimon een blik op de toekomst werpt, constateert hij dat bepaalde systemen innovatie nu nog in de weg zitten. Bijvoorbeeld in het onderwijs. 'We zeggen allemaal dat leraren dé sleutel van het onderwijs zijn, maar toch hebben we een systeem gecreëerd waarin ze zich beperkt voelen om zich verder te ontwikkelen. Je zou het eigenlijk moeten omdraaien: het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat een leraar – die graag goed onderwijs geeft – de tools en ondersteuning krijgt waarmee hij en zijn collega's elke dag het onderwijs opnieuw kunnen "uitvinden". Dat gaat over praktische kennis over innovatieprocessen, of over nieuwe netwerken, maar soms ook over nieuwe vormen van financiële ondersteuning of tijd in het werkrooster. En dat zou je niet alleen voor leraren, maar ook voor zorgprofessionals en voor burgers in de wijken willen. Ik denk dat het de ideale samenleving zou zijn als mensen dagelijks nieuwe initiatieven kunnen ontwikkelen en problemen kunnen oplossen.'

Kritisch

Als sociaal ondernemer heeft Kimon ook te maken met dilemma's. 'Kies je voor de impact of wat de opdrachtgever wil? De activist gaat het om de impact in de

De Wetenschappelijke Raad van de Ooa bezoekt verschillende (onderwijs)instellingen en organisaties met als doel een beter beeld krijgen van welke ontwikkelingen er in ons vakgebied gaande zijn en waar mogelijk een brug is te slaan tussen theorie en de adviespraktijk.



samenleving en de adviseur heeft meer de neiging de opdrachtgever tevreden te stellen. Tussen die twee rollen zit een spanning.'

Zelf probeert hij altijd heel eerlijk te zijn tegen opdrachtgevers. Van het motto "U vraagt, wij draaien" is hij niet. 'Als het de verkeerde kant opgaat, zal ik dat ook aangeven. Dat is best spannend, want als je het vergelijkt met een "normaal" adviesbureau, heb je er niet echt baat bij om superkritisch te zijn naar je opdrachtgevers. Toch weet ik dat mensen ons (Kennisland, red.) hierom waarderen.'

Sociale innovatie

Kimón merkt op dat innovatie niet per se draait om tastbare producten. 'Een belangrijk onderdeel is hoe mensen met elkaar samenwerken. Als je het plat over innovatieve producten hebt, heb je het over een eenmalige uitkomst. Heb je het over sociale innovatie, dan zorg je niet alleen voor vandaag, maar ook dat er morgen en volgende week geleerd blijft worden. Het gaat erom dat organisaties, juist ook in het maatschappelijke veld, vormgeven aan een infrastructuur én cultuur die permanente vernieuwing mogelijk maken. Dus niet zo nu en dan één innovatief project doen, dat vaak begeleid wordt door tijdelijke specialisten of projectmanagers, maar bijvoorbeeld leraren, zorgprofessionals en zelfs burgers permanent uitnodigen om met vernieuwende initiatieven te komen en ze daarbij met kennis, netwerken, tijd en eventueel budget te ondersteunen. Precies met dit doel hebben we mede het LerarenOntwikkelfonds ontwikkeld. Daarmee zorg je dat er permanent

nieuwe uitvindingen worden gedaan. Dat is veel duurzamer, past beter bij de complexiteit van onze snel veranderende samenleving én het werkt vaak ook nog eens heel motiverend voor de betrokken professionals.'

Ooa

Zijn expertise zet Kimón sinds een jaar ook in voor de Wetenschappelijke Raad van de Ooa. 'Ik kwam net op het moment binnen dat de vraag op tafel lag wat de belangrijke thema's binnen de ontwikkelingen van het adviseurschap waren. Volgens mij is het in deze tijd namelijk steeds relevanter om je als adviseur expliciet af te vragen waar je voor staat en wat voor maatschappijbeeld je hebt. Ik denk dat de samenleving behoefte heeft aan mensen met een duidelijke focus. Dat soort gesprekken vind ik juist interessant om te voeren binnen de Wetenschappelijke Raad: waar begint de adviseur en waar de activist en hoe kun je dit zinvol combineren?'

Meer informatie over Kennisland is te vinden op:
www.kennisland.nl

Meer informatie over het LerarenOntwikkelfonds is te vinden op: www.jijmaakthetonderwijs.nl



LENTECONGRES

Op 17 april a.s. organiseert Ooa haar jaarlijkse lentecongres in DUS (De Utrechtse Stadservrijheid). Een plek waar je de immense schepen op het Amsterdam Rijnkanaal bijna kunt aanraken. Een plek waar je vergadert op schommels, brainstormt in een hangmat, je ultielt tijdens het speelkwartier, picknickt op het stadsstrand, je ideeën op grote, kartonnen tafels schrijft en samen met je team groter denkt dan een flipovervel.

De inhoud van deze dag is net zo inspirerend als de locatie en wordt ook dit jaar weer geheel ingevuld 'voor en door de leden'. Ooa-leden bieden hun kennis en ervaring aan in een passende vorm. Er zijn tientallen workshops die samen een heel gevarieerd aanbod vormen. In de agenda op onze website vind je het volledige aanbod en overige praktische informatie! www.ooa.nl/agenda.



OOA AGENDA 2E KWARTAAL 2019

April
17.04 Lentecongres

Mei
09.05 Intervisie Workshop 2

Juni
04.06 Boek & Festival
06.06 Workshop voor Facilitators

Check onze website www.ooa.nl/agenda voor de laatste updates.